

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 34. СВІТОВИЙ РИНОК ТОВАРІВ І ПОСЛУГ

Освітня програма	<u>Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності</u>
Спеціальність	<u>073 Менеджмент</u>
Галузь знань	<u>07 Управління і адміністрування</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Світовий ринок товарів і послуг
Викладач (-і)	Ткач Олег Володимирович д.е.н., проф. кафедри менеджменту і маркетингу
Контактний телефон викладача	+380957059731
Е-mail викладача	Oleg.tkach@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kmim.pnu.edu.ua/
2. Анотація до курсу	
«Світовий ринок товарів і послуг» є нормативною дисципліною і засвоєння основних тем курсу повинно дати уявлення про характер процесів, що відбуваються на світових товарних ринках, дає можливість пізнати їх як суперечливу єдність національних та міжнародних проявів суспільного життя, поглиблює знання про проблеми розробки кон'юнктурних прогнозів поведінки споживачів на окремих товарних ринках, потенційні можливості виходу України на світовий ринок.	
3. Мета та цілі курсу	
<i>Метою вивчення дисципліни</i> є формування у студентів системи сучасних теоретичних і практичних знань щодо особливостей розвитку сучасного світового ринку відповідно до процесів інтернаціоналізації та глобалізації господарського життя. Детальну увагу присвячено розкриттю закономірностей функціонування світового ринку товарів та послуг з урахуванням взаємодії факторів його формування, еволюції, структурних змін і моделей розвитку; визначенню чинників прояву нових видів і форм конкуренції на світовому ринку товарів та послуг. Низка тем присвячена розкриттю методичних підходів до дослідження кон'юнктури світового ринку товарів та послуг, особливостей формування політики ціноутворення, характеристиці міжнародних товарних номенклатур, специфічних рис інфраструктури ринку	
4. Результати навчання (компетентності)	
Програмні результати навчання ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті СК3.Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК16.Здатність планувати та організовувати зовнішньоекономічну діяльність підприємств з урахуванням особливостей національного та міжнародного регулювання. СК 17. Розуміти алгоритм здійснення зовнішньоторговельних операцій та стратегії виходу підприємств на зовнішні ринки. СК 18. Розуміти структуру, форму та порядок укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) та їх супровід. Програмні результати навчання ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.	

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.						
ПРН18. Демонструвати навички формування ціни при здійсненні зовнішньоекономічних операцій з урахуванням базових умов поставок, валютних ризиків та форм розрахунків.						
ПРН 19. Визначати та обґрунтовувати стратегію виходу підприємства на зовнішні ринки з урахуванням зміни кон'юнктури зовнішнього середовища та появи нових тенденцій в торгівлі товарами і послугами						
ПРН 20. Бути здатним вести переговори з контрагентами, визначати та розподіляти витрати, ризики та відповідальність сторін, складати типові контракти та супроводжувати їх виконання.						
5. Організація навчання курсу						
Обсяг курсу - 90 год.						
Вид заняття			Загальна кількість годин			
лекції			20			
семінарські			18			
самостійна робота			52			
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий		
6	073 Менеджмент	3		нормативний		
Тематика курсу						
Тема, план		Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Світовий ринок: сутнісна характеристика та особливості розвитку. Передумови становлення світового ринку та його характерні риси. Основні теорії міжнародної торгівлі та типи зовнішньоторговельної політики держав. Сутність протекціонізму у світовій торгівлі, тарифні і нетарифні інструменти регулювання вільної торгівлі.		Лекція, семінарське заняття	[1,2,3,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Оцінка кон'юнктури світового ринку Поняття кон'юнктури світового ринку. Методика проведення дослідження кон'юнктури світового ринку. Сучасні тенденції розвитку міжнародної конкуренції		Лекція, семінарське заняття	[1,2,3,7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Особливості ціноутворення на світовому ринку		Лекція, семінарське заняття	[3,4,5,7]	Опрацювати лекційний матеріал,	5 балів	До наступного заняття за розкладом

Сутність ціноутворення на світовому ринку. Класифікацію цін на світових товарних ринках. Основні методи встановлення зовнішньоторговельних цін			підготуватися до семінарського заняття		
Тема 4. Структура світового ринку товарів і послуг. Світові товарні ринки та їх структура. Кон'юнктура світового ринку товарів та послуг. Принципи діяльності суб'єктів господарювання на світовому ринку товарів та послуг. Сутність та класифікація послуг.	Лекція, семінарське заняття	[2,5,7,9, 10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Міжнародне регулювання світового ринку товарів і послуг Загальна характеристика глобально-універсальних торговельних організацій; галузевих і регіональних торговельних організацій. Основні світові інтеграційні об'єднання: ГАТТ, СОТ, ЮНКТАД, МТП, ЮНІСІТРАЛ, МТЦ, ВМО, БМВ, СМЯ, НАФТА, МЕРКОСУР, ЛАІ, ЄС, СРСПА, АТЕС, ІСО, СЕН, СЕНЕЛЕК	Лекція, семінарське заняття	[5,6,7,9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Світовий ринок продовольчих та непродовольчих товарів народного споживання Структура та характерні особливості розвитку світового ринку промислових товарів. Світовий ринок товарів тривалого користування. 1 1	Лекція, семінарське заняття	[4,6,8,10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Виконання міжнародних контрактів купівлі продажу Підготовка товару до відвантаження. Зовнішньоторговельна документація,	Лекція, семінарське заняття	[1,2,3,5,7, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського	5 балів	До наступного заняття за розкладом

якою оформлюється виконання комерційної угоди Діяльність міжнародних організацій зі спрощення процедур міжнародної торгівлі			ого заняття		
Тема 8. Міжнародні товарні номенклатури Гармонізована система опису та кодування товарів. Стандарти міжнародної організації із Стандартизації (І SO). Особливості штрихового кодування інформації.	Лекція, семінарське заняття	[3,5,11,13]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття. Пройти тестування	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 9: Стратегія успіху на світовому ринку товарів і послуг Стратегічні цілі діяльності фірми на світовому ринку. Характеристика факторів виходу на світовий ринок. Види міжнародних стратегій. Сутність стратегічних альянсів, її переваги та недоліки.	Лекція, семінарське заняття	[1,3,4,5,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття, підготувати презентаційну роботу	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 10. Зовнішньоторговельна діяльність регіонів України на світових ринках: проблеми та перспективи. Регіони України у системі міжнародної торгівлі. Показники зовнішньої торгівлі регіонів. Фактори конкурентоспроможності регіонів України	Лекція, семінарське заняття	[1,3,4,6,8,9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття.	5 балів	До наступного заняття за розкладом
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 бална– 50 балів протягом семестру та 50 балів за залік “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності				

	розв'язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами. <table><tr><th colspan="3">Поточне тестування та самостійна робота</th><th rowspan="5">Сума балів з навчальної дисципліни</th></tr><tr><th colspan="2">Модуль 1</th><th>Модуль 2</th></tr><tr><td>Змістовий модуль 1</td><td>Змістовий модуль 2</td><td>Змістовий модуль 3</td></tr><tr><td>поточний контроль</td><td>Самостійна робота</td><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання</td></tr><tr><td>Теми 1-10</td><td>Теми 1-10</td><td>Теми 1-10</td></tr><tr><td>50</td><td>20</td><td>30</td><td></td></tr><tr><td colspan="3">100</td><td>100</td></tr></table>	Поточне тестування та самостійна робота			Сума балів з навчальної дисципліни	Модуль 1		Модуль 2	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	поточний контроль	Самостійна робота	Індивідуальне науково-дослідне завдання	Теми 1-10	Теми 1-10	Теми 1-10	50	20	30		100			100
Поточне тестування та самостійна робота			Сума балів з навчальної дисципліни																						
Модуль 1		Модуль 2																							
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3																							
поточний контроль	Самостійна робота	Індивідуальне науково-дослідне завдання																							
Теми 1-10	Теми 1-10	Теми 1-10																							
50	20	30																							
100			100																						
Семінарські заняття	Загальна підсумкова оцінка за семінарські заняття складається за методикою нагромадження балів за результатами поточного контролю знань, тестів. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння і засвоєння матеріалу тем, що виносяться на семінарські заняття, та вміння привселюдно представити засвоєний матеріал, розв'язати задачі. Протягом семестру студент має можливість отримати десять оцінки по 5 балів за кожен усну відповідь. Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу. Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення завдань, перевірка рівня їх виконання та оцінювання. Семінарські заняття є ланцюжком, який зв'язує теоретичну підготовку та навчальну практику з дисципліни.																								
Самостійна робота	Важливе значення для опанування теоретичним матеріалом має виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань. Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, важливим чинником формування вміння навчатися, що сприяє активізації засвоєння знань; основним засобом опанування навчального матеріалу в поза аудиторний час. Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 20 балів.																								
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ). Розробляє та оформляє роботу на одну з тем:																								

	1. Аналіз світового ринку товарів (вибір ринку) 2. Аналіз світового ринку послуг (вибір ринку) Робота оформляється на аркуші формату А4 і приносить на останнє семінарське заняття. Максимальна кількість балів за ІНДЗ становить 30 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за три змістові модулі: ЗМ 1. Поточний контроль (1-50 балів). ЗМ 2. Самостійна робота (1-20 балів). ЗМ 3. Індивідуальне науково-дослідне завдання (1-30 балів). Якщо студент набрав менше 50 балів, дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою менеджменту і маркетингу, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.

7. Політика курсу

Політика курсу є студентоорієнтованою, спрямована на формування відповідних компетенцій шляхом активної комунікації та сприятливого навчального середовища. Заохочується ознайомлення з найкращим досвідом практичної діяльності у сфері логістики як вітчизняних, так і міжнародних компаній. А також можливості використання даного досвіду у реальних компаніях, з діяльністю яких знайомі студенти або є працівниками.

Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється на останньому семінарському занятті та є узагальненням всіх видів поточного контролю. Також студенти мають можливість (за письмовою заявою групи) здавати у письмовій тестовій формі на платформі дистанційного навчання (<http://www.d-learn.pu.if.ua>).

Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на залік, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>. Відповідно, будь які прояви академічної доброчесності недопустимі, зокрема списування під час контрольних заходів чи екзаменів.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка ставиться, а нб округляється. Консультації студентам проводяться у відповідності до затвердженого кафедрою графіка (<https://kmim.pnu.edu.ua/графік-консультацій>). Також є можливість здачі студентами пропущених тем через використання системи дистанційного навчання (<http://www.d-learn.pu.if.ua>).

8. Рекомендована література

1. Аналіз ринкової кон'юнктури : навч. посіб. / А. В. Андрейченко [та ін.]. ОНЕУ, – Одеса, 2014. 345 с.
2. Іванова Л.О. Кон'юнктура ринків : начальний посібник. URL: http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/11839/1/KR_posibnyk_10112015.pdf
3. Дослідження ринку: конспект лекцій / укладачі: Г.А. Мішеніна, Ю.Т. Матвєєва. – Сумський державний університет, Суми, 2015. 185с.
4. Світовий ринок товарів та послуг : навч.-метод. посібник / Л.Л. Носач [та ін.]. – Харків : «Видавництво «Форт», 2014. – 295 с.
5. Григорова-Беренда Л.І. Теорія і практика зовнішньої торгівлі: навчальний посібник / Л.І. Григорова-Беренда, М.В. Шуба. - Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2016. - 136 с.
6. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькома. В.І.

- Терехов, Б.М. Одягайло та ін., за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права «КРОК», 2018. - 698 с.
7. Світовий ринок товарів та послуг: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, А.В. Бохан та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. - К.: КНТЕУ, 2016. - 708 с.
 8. Циганкова Т.М. Міжнародна торгівля: навчальний посібник / Т.М. Циганкова, Л.П. Петрашко, Т.В. Кальченко. — Київ: Київський національний економічний університет, 2016. - 488 с
 9. Структурні зміни у світовій торгівлі як чинник розвитку внутрішнього ринку України: колективна монографія / за ред. Т.О. Осташко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». - 2019. - 350с.
 10. Активізація експортної діяльності підприємств України: недоторговані ринки та торговельні бар'єри / за заг. ред. Серпухова М. Ю. – Харків, 2019. – 215 с
 11. Кучеренко В. Р. Аналіз ринкової кон'юнктури: [Навчальний посібник] /В.Р. Кучеренко, А.В. Андрейченко, С.А. Горбаченко, Р.В. Грінченко, В.А. Карпов. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 345 с
 12. Набок І.І. Кон'юнктура світових товарних ринків: навч. посіб. для студентів ВНЗ / І.І. Набок, Нац. авіац. університет. – Київ: НАУ, 2018. – 176 с.
 13. Рубцова М.Ю. Кон'юнктура світових товарних ринків: Навчальний посібник/М.Ю. Рубцово – Київ: «ВАДЕКС», 2017. – 360 с

www.me.gov.ua - офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

www.ukrstat.gov.ua - офіційний сайт Державної служби статистики України.

www.worldbank.org - офіційний сайт Світового банку.

www.wto.org — офіційний сайт Світової організації торгівлі.

Викладач

Ткач О.В.